

Секція 2

Фінансове та інноваційно-інвестиційне забезпечення ефективного підприємництва

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Блага В.В., к.е.н., доцент

Кабанець М.С., студент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Попередньо проведене дослідження різних теоретичних робіт з оцінки фінансового стану підприємства виявило деякі недоліки методологічного забезпечення аналізу фінансового стану. Це зумовило розробку певного методологічного підходу з використанням формалізованих методів.

Основною метою методики є отримання найбільш інформативних параметрів, які дають об'єктивну і точну оцінку фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін у структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами та кредиторами.

Розробка такої методики передбачає вирішення наступних задач: 1) встановити об'єкти аналізу фінансового стану підприємства; 2) розробити систему оціночних показників і схему проведення аналітичного дослідження; 3) охарактеризувати способи дослідження об'єктів вивчення й інформаційне забезпечення.

Функціонування суб'єктів підприємницької діяльності в умовах жорстокої конкуренції на ринку вимагає від них постійного пошуку резервів для підвищення рівня їх фінансового стану, інвестування капіталу у фактори виробництва, у забезпечення безперервності виробництва і реалізації продукції, а також в розширення виробництва. Аналіз фінансового стану дозволяє визначити якість поточного стану, вивчити причини його покращення чи погіршення за період, оцінити ефективність операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства. Для цього досліджується динаміка абсолютних і відносних фінансових показників щодо трьох фаз циклу кругообігу капіталу: залучення, розміщення і використання.

Фінансовий стан підприємства в значній мірі залежить від того, яке майно має в своєму розпорядженні підприємство, в які активи вкладено капітал і який дохід вони йому приносять.

В умовах ринкової економіки значно підвищується значимість фінансових ресурсів, за допомогою яких виконується формування оптимальної структури і нарощування виробничого потенціалу підприємства, а також фінансування поточної господарської діяльності. Від того, який капітал має у своєму розпорядженні суб'єкт господарювання, наскільки оптимальна його структура, залежать фінансове благополуччя підприємства і результати його діяльності.

Саме цьому аналіз наявності, структури джерел формування капіталу має важливе значення.

Розміщення капіталу має не менш важливе значення. Кожному виду розміщеного капіталу відповідає певний вид активу, наявність і об'єм яких, в свою чергу, характеризують платоспроможність підприємства, тобто спроможність підприємства своєчасно й повністю виконати свої платіжні зобов'язання, які випливають із кредитних та інших операцій грошового характеру, що мають певні терміни сплати. Платоспроможність означає наявність у підприємства фінансових можливостей для регулярної і своєчасної сплати своїх боргових зобов'язань.

Важливість раціонального і економного використання всіх ресурсів, запобігання їх перевитрат, втрат на всіх стадіях кругообігу капіталу зумовлена тим, що вся діяльність підприємства повинна бути спрямована на підвищення рівня дохідності.

Ціль оцінки фінансового стану підприємства досягається в результаті вирішення взаємопов'язаних аналітичних задач:

- аналіз фази залучення циклу кругообігу капіталу – передбачає визначення параметрів, які характеризують реальне покриття позикового капіталу і дозволяє підприємству обґрунтувати потреби в залученні інвестицій, а інвестору зробити висновок про доцільність інвестування таких коштів;

- аналіз фази розміщення циклу кругообігу капіталу – характеризує можливість підприємства своєчасно і повно виконати розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями перед контрагентами. Такий аналіз дозволяє встановити загрози, які виникають у фінансовій сфері при виконанні підприємством поточної діяльності;

- аналіз фази використання циклу кругообігу капіталу – дозволяє оцінити економічну ефективність діяльності підприємства, порівнюючи отриманий ефект із витратами або ресурсами, які були використані для його досягнення.

Аналіз фінансового стану підприємства базується на різноманітних методах аналізу: порівняння, аналітичних групувань, побудови системи показників, статистичні методи.

Використання методу центра тяжіння для визначення показників-репрезентантів фаз циклу кругообігу капіталу дозволить значно скоротити розмірність інформаційного простору показників фаз циклу кругообігу капіталу, а також визначити набір найбільш значних показників, які характеризують фази циклу кругообігу капіталу.

Література:

1. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117-128.
2. Знахуренко П.А. Комплексна оцінка фінансового стану підприємств / П.А. Знахуренко, О.П. Хотомлянський // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 111-113.

3. Котляр М.Л. Аналіз фінансового стану підприємства / М.Л. Котляр // Фінанси України. – 2008. – № 3. – С. 99-104.

4. Череп А.В. Проблеми визначення фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи / А.В.Череп, Л.А. Кириченко // Держава і регіони. – 2008. – № 6. – С. 233-236.

5. Комариця Л.Л., Кіцак Ю.Г. Аналіз фінансового стану підприємства у кризових умовах економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/61392.doc.htm. – Заголовок з екрану.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Блага В.В., к.е.н., доцент

Пушкарьова Н.А., студент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У процесі становлення ринкових відносин в Україні особу актуальність набула проблема управління господарюючими суб'єктами, що функціонують в умовах розвитку кризових явищ.

У комплексі процедур антикризового управління одно з вагомих місць відводиться санації проблемних підприємств.

У зв'язку з цим пропонується виділити наступні стадії санаційного процесу: стадія локалізації розвитку кризових явищ, до якої входять заходи та процедури, які застосовуються до підприємств, що знаходяться у глибокому кризовому стані, та основна мета якої полягає у сповільненні темпів розвитку кризи; стадія стабілізації функціонування підприємства, що санується; стадія відновлення ефективного функціонування, до якої входять заходи, направлені на оздоровлення стану підприємства, усунення факторів, які діють на розвиток кризових явищ.

Запропоновані стадії тісно пов'язані з етапами кризи на підприємстві. Проведений аналіз практики функціонування українських підприємств показав, що доцільно виділити наступні етапи розвитку кризи, які характеризуються глибиною та інтенсивністю розповсюдження кризових явищ:

- криза для власників, яка виявляється у зниженні прибутковості господарської діяльності підприємства, що призведе до реальних втрат для його власників, але при цьому подібний спад доходності не вплине на розрахунок з кредиторами;

- криза для кредиторів настає тоді, коли підприємство із-за нестачі фінансових ресурсів відчуває дефіцит ліквідності та платоспроможності, що, у свою чергу, призводить до несвоєчасного чи неповного задоволення вимог кредиторів;

- криза на підприємстві у цілому характеризується як ситуація, яка загрожує існуванню підприємства як самостійної бізнес-одиниці.